

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ**

**Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності**

КУЛЬТУРА ЯК ФЕНОМЕН ЛЮДСЬКОГО ДУХУ

(БАГАТОГРАННІСТЬ І НАУКОВЕ ОСМИСЛЕННЯ)

**ДО 70-РІЧЧЯ ЛЬВІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

**Збірник тез доповідей
IV Міжнародної наукової конференції курсантів і студентів**

16 – 17 листопада 2017 року

Львів – 2017

Збірник тез доповідей IV Міжнародної наукової конференції курсантів і студентів «Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)». До 70-річчя Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, 16-17 листопада 2017 року. – Львів: ЛДУ БЖД, 2017. – 432 с.

РЕДКОЛЕГІЯ:

КУЗИК Андрій Данилович, доктор сільськогосподарських наук, професор
ЛАБАЧ Марта Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент
ВЕРБИЦЬКА Лідія Олегівна, кандидат філологічних наук, доцент
МАКОВИЧ Христина Ярківна, кандидат філологічних наук
ХЛИПАВКА Галина Григорівна
ОЛЕКСІЄНКО Наталія Олегівна

Збірник укладено за тезами доповідей IV Міжнародної наукової конференції курсантів і студентів «Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)». До 70-річчя Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, 16-17 листопада 2017 року.

Матеріали друкуються українською та російською мовами.

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- Секція 1* Соціокультурний вимір науки;
- Секція 2* Українська культурно-національна складова світової цивілізації;
- Секція 3* Культурологічна складова в навчально-виховному процесі вищої школи (до 70-річчя ЛДУ БЖД);
- Секція 4* Релігія як сфера культури;
- Секція 5* Феномени мови: культурологічний та філологічний аспект;
- Секція 6* Соціально-психологічні чинники культуротворення;
- Секція 7* Етичне й естетичне в культурі;
- Секція 8* Інформаційні технології як новітня форма існування культури.

За точність наведених фактів, самостійність наукового аналізу та нормативність стилістики викладу, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.

<i>Данилик М.Я.</i> ЖИТТЄВІ КРИЗИ ЯК РУШІЙНА СИЛА ЖИТТЄТВОРЧОСТІ.....	279
<i>Демидкова Е.А.</i> МОРАЛЬНІ ЦЕННОСТІ ЯК ФАКТОР САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ЛІЧНОСТІ В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ .	281
<i>Журавель М.П.</i> ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ	283
<i>Дем'янчук С.О.</i> «ТЕОРІЯ ПОКОЛІНЬ»: ОСОБЛИВОСТІ СВІТОГЛЯДУ Y- ТА Z-ПОКОЛІННЯ.....	286
<i>Корінь А.В.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ МОЖЛИВОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ	289
<i>Кочерга Є.В.</i> КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА ОРГАНІЗАЦІЇ.....	292
<i>Красько С.А.</i> ЕТИКО-ЕСТЕТИЧНА КУЛЬТУРА СТИЛЮ СУЧАСНОГО ОРАТОРА.....	294
<i>Кувік Я.М.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ ДО НАВЧАННЯ В УНІВЕРСИТЕТІ	297
<i>Курило А.Ю.</i> ДУХОВНІСТЬ ТА НАТХНЕННЯ ЯК КОМПОНЕНТИ ТВОРЧОСТІ ОСОБИСТОСТІ СПОРТСМЕНА	299
<i>Меленчук Н.Р.</i> ОНТОГЕНЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЧАСОВОЇ ПЕРСПЕКТИВИ В СУЧАСНОМУ КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ	302
<i>Небелюк В.І.</i> ЗАЛЕЖНІСТЬ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ ВІД ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ ТРУДОВОГО ПРОЦЕСУ	304
<i>Мирхайдарова Г.И.</i> К ВОПРОСУ О НОРМАХ МОРАЛИ.....	306
<i>Поліщак А., Гавришкевич В.</i> ФОРМУВАННЯ ОБРАЗУ ЛІДЕРА В СУЧАСНОМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ	308
<i>Радійчук О.О.</i> КУЛЬТУРА ЯК ФАКТОР СОЦІАЛЬНИХ І ОСОБИСТІСНИХ ЗМІН.....	309
<i>Рыняк Е.М.</i> РОЛЬ ЭМОЦИОНАЛЬНОГО ИНТЕЛЛЕКТА В РАЗВИТИИ ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ ЛИЧНОСТИ.....	312
<i>Саєнко Д.-Х. А.</i> ПОБІЧНІ ЕФЕКТИ КУЛЬТУРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	314
<i>Срєякова О.Є.</i> ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЧИННИКІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ РЯТУВАЛЬНИКІВ	317
<i>Столяр Р.В.</i> СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФОРМУВАННІ ПОЗИТИВНОГО ОБРАЗУ БАНКУ В РЕКЛАМНИХ ТЕКСТАХ.....	318

4. Гранін Д.А. Річка часів / Д. А. Гранін. – М.: Правда, 1985. – 316 с.
5. Лой А.М., Шинкарук О.В. Час як категорія соціально-історичного буття // Питання філ. – 1979. – № 12. – С. 14–22.
6. Луцковская С. Д. Ставлення до часу в досвіді дошкільнят // Зап. психол. – 2000. – № 4. – С. 32–38.
7. Мандрикова Е.Ю. Особенности психологического времени безработных // Вопросы психологии. – 2006. – № 6. – С. 54–63.
8. Панок В. Основи практичної психології / В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева та ін.: Підручник. – Вид. 2ге, стереотип. – К.: Либідь, 2006. – 536 с.
9. Портнова Г.В., Балашова Е.Ю., Вартанов А.В. Феномен «когнитивного захватывания» при оценивании временных ин тервалов // Психологический журнал. – 2006. – Т. 27. – № 1. – С. 67–80.
10. Стецьків І.А. Проблема часу в теорії життєвого шляху // Проблема загальної та педагогічної психології. – К., 2001. – Т.3.– Ч.7. – С. 207–213.

УДК 331.452

ЗАЛЕЖНІСТЬ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ ВІД ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ ТРУДОВОГО ПРОЦЕСУ

Небелюк В.І.

*Наук. керівник – О.Б. Горностаї, канд. техн. наук, доцент,
доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності*

Трудова діяльність – джерело розвитку суспільства, створення матеріальних, духовних та культурних цінностей, це умова існування кожної людини. Проте статистичні дослідження показують, що протягом багатьох років виробничий травматизм займає третє місце за рівнем смертельних випадків. За даними Держпраці України, рівень виробничого травматизму становив у 2014 р. – 6318 осіб, з них 548 смертельних випадків, 2015 р. – 4260 осіб травмовано, з них смертельно – 375, 2016 р. – 4428 (смертельно 400 осіб). Уже за шість місяців 2017 року Держпраці зафіксувало 2137 випадків виробничого травматизму, з них 161 смертельний [1]. Основними причинами травматизму є організаційні, технічні і психофізіологічні. Останніми роками велика кількість нещасних випадків стається також через психофізіологічні причини. Це є наслідком низки причин, а саме: праці людей у стесових ситуаціях, неврегульованого режиму праці та відпочинку, конфліктів у колективі тощо. Дослідження проводять і підтверджують як вітчизняні, так і європейські дослідники.

Однією з причин травматизму є неврегульований режим праці та відпочинку. Ще на початку ХХ ст. вчений-фізіолог І.М. Сеченов звернув увагу, що оптимальне співвідношення тривалості періодів «робота: відпочинок» закладене природою стосовно циклів «систола (скорочення): діастола (розслаблення)» серцевого м'яза як один до двох – співвідношення, за якого серце зберігає пра-

цездатність протягом усього людського життя. Такому стану речей схематично відповідає 8-годинний робочий день у 24-годинному добовому циклі. Сучасні фізіологічні дослідження в умовах реального виробництва показують, що через вісім годин напруженої роботи в людини знижується частота пульсу, рівень неспання, але може прискорюватися реакція в разі порушення здатності диференціювати сигнали, в одних реєструється активізація функцій розумової діяльності, в інших – їх ослаблення [2].

Масштабні дослідження в 15 країнах Європейського Союзу, що охопили близько 20 тисяч працівників, виявили прямий зв'язок між кількістю відпрацьованих за тиждень годин і кількістю скарг на самопочуття, особливо – психосоматичні розлади (біль у ділянці серця, шлунка, порушення сну, відчуття стресу та загальної втоми) й опорно-рухового апарату (біль у спині, м'язах, плечах, руках і ногах). Найбільш різко вираженим цей зв'язок стає з частотою психосоматичних розладів після перетину межі 39–40 годин роботи на тиждень.

Тривала понаднормова робота може призвести до розвитку перевтоми, психічного виснаження. З часом може сформуватися хронічна втома (під час якої місяцями людина не почуватися відпочилою навіть після тривалого сну) і, в гіршому разі – «кароши» (вперше описане в Японії в кінці 70-х років ХХ ст. як смерть від крововиливу в мозок після тривалого систематичного перепрацювання) [2].

Стрес – це ще один з негативних чинників, що часто призводять до травматичних виробничих ситуацій. За даними Європейського агентства з безпеки праці та охорони здоров'я на робочому місці, до 40 млн працівників у країнах ЄС страждають від захворювань, що пов'язані зі стресом. На наслідки стресів припадає 25% робочих днів, пропущених через хворобу, а витрати тільки з оплати лікарняних у зв'язку з цим становлять 20 млн євро на рік. Загалом економічні втрати від стресу оцінюють у 150 млн євро [2].

Міжнародне бюро праці визначило низку рекомендаційних правил, яких необхідно дотримуватимся керівникам для запобігання стресові працівників на робочому місці. Серед них: залучення працівників до ухвалення рішень щодо організації їхньої праці, свобода дій працівників; можливість працівникам набувати нових умінь і навичок; заохочувати працівників брати участь у поліпшенні умов праці; організація регулярних зустрічей для обговорення виробничих проблем та їх рішень; дружній мікроклімат у колективі та підтримання тісних стосунків між керівниками та працівниками; організація соціальних заходів у робочий час або після нього.

Література:

1. Статистика травматизму на виробництві [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dsp.gov.ua/category/diyalnist/travmatyzm-na-vyrobnytstvi/>.
2. Правильне співвідношення «робота : відпочинок» – запорука збереження здоров'я [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.zid.com.ua/ukr_creativework/pravyline-spivvidnoshennya-robotavidpochynok--zaporuka-zberezhennya-zdorovyva.